

TOOLBOX

Naam: Roy Lijkelema
Student: 5157838
Klas: PO-OLB DT LWD-HF-T&I
PPI: Dieuwke Kloppenburg
Telefoon: +31624727894
Datum: 16-1-2024

Inhoud

Inleiding	2
Onderzoek theorie.....	3
Wat is integrale pluralinguistische CLIL-aanpak?	3
Wat zijn uitdagende leertaken en activiteiten?	4
Wat zijn authentieke probleemtaken?	5
Wat is genre-didactiek?	6
Wat zijn coöperatieve werkvormen?	6
Wat is rollenspel?	7
Wat zijn presentatievormen?	8
Wat zijn scaffoldingstechnieken?	8
Wat is interactionele feedback?	9
Ontworpen lessen	10
Les 1 - Engels leren door muziek. (Taal als doel, muziek als middel)	10
Les 2 – Rollenspel Frysk – drama doel (taal als hulpmiddel)	14
Les 3 – Wegwijzen in Engels – Engels doel (plattegrond maken is rekenen).....	17
Les 4 – Frysk verhaal – tekenen (taal als doel)	20
Les 5 – Het maken van een reisfolder – Nederlands doel (Aardrijkskundeles)	22
Les 6 – koken – Engelse instructie (taal als middel)	25
Uitgevoerde praktijkvoorbeelden	27
Feedback en reflectie	29
Bibliografie.....	30

Inleiding

Ik heb eerst onderzocht en genoteerd wat er bedoeld wordt met de begrippen in het beoordelingsformulier en feedbackformulier.

Daarna heb ik verschillende voorbeelden van CLIL-lessen opgenomen in het verslag, die ik heb toegepast of in mijn verdere carrière als leraar kan gebruiken. Hier ben ik niet ingegaan op de beginsituatie en of klassenmanagement, omdat ik nu nog niet kan weten met wat voor soort klas ik deze les ga uitvoeren.

Uiteindelijk benoem ik enkele voorbeelden uit de praktijk en daarbij behorende feedback en reflectie.

Dit presenteer ik met een posterpresentatie op 19-1-2024 aan medestudenten en leraren van de opleiding.

Onderzoek theorie

De begrippen heb ik 1 voor 1 verwerkt en kort genoteerd wat het inhoudt. Dit om zelf duidelijk inzicht te krijgen wat er verwacht wordt. Maar ook zodat ik in de toekomstbewust ben met wat ik aan het uitvoeren ben op stage of wellicht later mijn werk. De theorie is gekopieerd vanuit bronnen.

Wat is integrale plurilinguistische CLIL-aanpak?

CLIL, een afkorting voor Content and Language Integrated Learning, vertegenwoordigt een onderwijsbenadering waarbij vakinhoudelijke onderwerpen worden onderwezen in een vreemde taal. In Vlaanderen kunnen leerlingen bijvoorbeeld wiskunde volgen in het Frans, terwijl Franse leerlingen geschiedenislessen in het Engels kunnen volgen.

De CLIL-methode vertoont gelijkenissen met andere onderwijsbenaderingen, zoals immersie-onderwijs en inhoudsgerichte taallessen (content-based language learning), waarbij zaakvakken dienen als een functionele context voor het leren en gebruiken van vreemde talen. Desalniettemin zijn er enkele onderscheidende kenmerken tussen deze benaderingen. In tegenstelling tot immersie-onderwijs, waarbij leerlingen grotendeels in een vreemde taal worden onderwezen, omvat een CLIL-traject een beperkter deel van het lessenpakket in een andere taal. Wat CLIL onderscheidt van inhoudsgerichte taallessen, is de dualiteit van de focus die inherent is aan CLIL: zowel vak inhoud als taalkundige aspecten worden geïntegreerd behandeld. Leerkrachten streven hierbij zowel vakinhoudelijke als taalkundige doelstellingen na. Zoals beschreven in: (Sercu, 2011)

Wat zijn uitdagende leertaken en activiteiten?

UITDAGEND LEREN

Zo gaat het:

1. Leerdoel

Leren begint met het stellen van een vraag en hebben van een leerdoel. Dit bepaalt wat je gaat leren en wat er gemaakt gaat worden.

2. Informatie

Leerdoelen die aan de orde komen moeten echt zijn en uitdaging bieden. Om verder te kunnen, moet je eerst informatie zoeken of uitleg krijgen.

3. Creëren

Op basis van de informatie, ga je zelf iets maken waar ook anderen van kunnen leren. Dit kan een uitleg, een opdracht of toepassing zijn.

4. Experimenteren

Jouw 'product' ga je samen met anderen testen. Uit de reacties haal je of je het nog moet verbeteren. Als het nodig is, doe je dat.

5. Delen

Jouw 'product' is ook bedoeld om anderen te laten leren. Daarom deel je het zoveel mogelijk. Ook in digitale vorm.

6. Terugkijken

Tot slot kijken we terug op de leervraag. Is deze beantwoord? Wat heb jij geleerd en hoe is het gegaan?

Door Jos Cöp. Meer info: www.uitdagendleren.nl

(Custers, 2017)

Wat zijn authentieke probleemtaken?

Is onderzoekend en ontdekkend leren.

Ontdekkend en onderzoekend leren moedigt kinderen aan om de wereld actief te verkennen, waarbij hun natuurlijke nieuwsgierigheid als vertrekpunt dient. Deze leerbenadering werkt thematisch en plaatst nieuwe kennis binnen een context, waardoor kinderen verbanden leren zien, verdergaand dan het memoriseren van losse feiten. Door nieuwe informatie en vaardigheden te verbinden met eerder verworven kennis, wordt de retentie bevorderd. Bovendien blijkt dat leerlingen de lesstof beter onthouden wanneer ze het zelf ontdekken.

Ontdekkend en onderzoekend leren is een actieve vorm van educatie. Leerlingen zijn betrokken bij hun eigen leerproces, waarbij ze niet alleen hun talenten ontwikkelen, maar ook leren hoe ze deze optimaal kunnen benutten. Het stimuleert zelfstandig denken en handelen, waarbij leerlingen leren initiatieven te nemen, plannen te maken, taken uit te voeren en te reflecteren. De betekenis van leren wordt ontdekt, en leerlingen leren niet alleen van hun leerkracht maar ook van en met elkaar.

Deze onderwijsbenadering integreert ontdekkend leren met coöperatief leren, waarbij samenwerking tussen sterke en zwakkere leerlingen wordt gestimuleerd. Coöperatief leren, ook bekend als samenwerkend leren, wordt gefaciliteerd door coöperatieve werkvormen, waarbij kinderen in tweetallen of groepjes samenwerken. Deze werkvormen benutten de verschillen tussen kinderen, waarbij ze gezamenlijk naar oplossingen zoeken en elkaar ondersteunen. Naast het cognitieve doel hebben coöperatieve werkvormen ook als doel om de samenwerking tussen leerlingen te bevorderen. (onderzoekend en ontdekkend leren, 2024) & (Kerpel, 2023)

(Componenten van W&T - Onderzoeken en ontwerpen, 2023)

Wat is genre-didactiek?

Genredidactiek omvat een onderwijsbenadering waarin leerlingen stapsgewijs bekend worden gemaakt met de communicatieve en conceptuele aspecten van verschillende tekstsoorten. Hierbij gaat het niet alleen om leesteksten in het vak Nederlands, maar ook om leerteksten in andere schoolvakken. Het uiteindelijke doel van genredidactiek is dat leerlingen zelfstandig in staat zijn om alle relevante teksttypen binnen het onderwijs te lezen en te schrijven.

Om de overweldigende verscheidenheid aan teksten in het onderwijs beheersbaar te maken, maakt genredidactiek gebruik van een beperkt aantal tekstsoorten, ook wel 'genres' genoemd. Een genre wordt hierbij gedefinieerd als een doelgericht, stapsgewijs en sociaal proces:

- Doelgericht: we gebruiken een genre om iets gedaan te krijgen;
- Gefaseerd: er is een aantal stadia nodig om het doel te bereiken;
- Sociaal: genres 'doen' we met anderen.

Een alledaagse tekstvorm is bijvoorbeeld de gebruiksaanwijzing. De schrijver van zo'n tekst heeft als sociaal doel de lezer te instrueren over hoe hij bepaalde handelingen moet verrichten, zoals het monteren van een kast. Hierbij benoemt de schrijver eerst het doel van de handeling, geeft hij informatie over de benodigde materialen, en beschrijft hij stap voor stap hoe de lezer te werk moet gaan. Naast gebruiksaanwijzingen bestaan er andere tekstvormen die instructies geven over hoe te handelen, zoals recepten voor maaltijden of routebeschrijvingen. Tekstvormen met een vergelijkbaar doel en structuur worden gegroepeerd onder een overkoepelende genrenaam, in dit geval 'Procedure'. (Herder, 2023)

Het is dus de soort teksten die je gebruikt in de les. Misschien laat je kinderen wel een handleiding schrijven of een recept.

Wat zijn coöperatieve werkvormen?

Coöperatief werken werd ook aangehaald in de authentieke leer problemen, maar wat betekent het nu echt.

Met coöperatief leren laat je leerlingen op een gestructureerde manier samenwerken terwijl ze in kleine, meestal heterogeen samengestelde groepen zitten. Zo leren de leerlingen niet alleen van de interactie met de leraar, maar ook van de interactie met elkaar. De 'sterke' leerlingen zijn model voor de 'zwakkere' leerlingen en helpen hen. Op hun beurt krijgen de sterke leerlingen meer inzicht in de leerstof door de uitleg die ze aan anderen geven. (Coöperatief leren: leren van en met elkaar, 2021)

Bij coöperatief leren is dus niet alleen de lesstof belangrijk, maar ook de samenwerking. Er is dus sprake van een cognitief en een sociaal doel. De achterliggende gedachte van coöperatief leren is dat kinderen niet alleen leren van de interactie met de leerkracht, maar ook van de interactie met elkaar.

Basisprincipes - Coöperatief leren gaat uit van vijf basisprincipes:

1. Positieve wederzijdse afhankelijkheid. De opdracht kan alleen succesvol uitgevoerd worden als elk kind in het groepje zijn bijdrage levert. De didactische structuren zorgen ervoor dat elke leerling actief deelneemt aan de taak. Ook de bijdrage van de zwakke leerlingen is waardevol, wat een positieve invloed heeft op hun zelfbeeld.

2. Individuele verantwoordelijkheid. Elk kind is verantwoordelijk voor zijn eigen bijdrage aan het geheel van de opdracht. De leerkracht kan terugzien wat elke leerling gedaan heeft, door bijvoorbeeld met verschillende kleuren pennen te werken.

3. Directe interactie. De kinderen wisselen hun ideeën, kennis en meningen samen uit. Goede interactie is belangrijk voor het leerproces en de uitkomst van de opdracht.

4. Samenwerkingsvaardigheden. De leerkracht kiest per les een vaardigheid uit en besteedt hier vooraf bewust aandacht aan. Bij de evaluatie komt hij erop terug.

5. Evaluatie van het groepsproces. De groepsleden bespreken eerst met elkaar hoe de samenwerking ging. Daarna wordt er klassikaal geëvalueerd.

Coöperatieve werkvormen - Er zijn zeventien coöperatieve werkvormen, die de leerkracht kan inzetten in de les. Bijvoorbeeld het woorden web of de placemat. De werkvormen verschillen in tijdsduur, maar ook in complexiteit. Bij de werkvormen zijn verschillende samenwerkingsvaardigheden nodig. De ene werkvorm is geschikt als startopdracht, terwijl de andere werkvorm een goede verwerkingsopdracht is. Het is belangrijk dat de leerkracht de werkvorm inzet zoals hij bedoelt is, want dan komt hij het beste tot zijn recht. (Coöperatief leren, 2024)

Wat is rollenspel?

Jonge kinderen staan voor de uitdaging om de wereld om hen heen en hun eigen identiteit te verkennen. Door zich bezig te houden met rollenspellen, kunnen ze praktijksituaties nabootsen en zo bijdragen aan de ontwikkeling van hun eigen identiteit.

In peuter- en kleutergroepen wordt veel aandacht besteed aan fantasiespel en rollenspellen. Verkleedkleden, nep geld, plastic voedsel en houten keukentjes bieden kinderen alles wat ze nodig hebben om dagelijkse situaties na te bootsen.

De rol van rollenspelen in de ontwikkeling van kinderen is van onschatbare waarde. Spelenderwijs leren via rollenspel stimuleert denkvermogen, verbeeldingskracht, doen alsof, plannen maken, vragen stellen, twijfelen, herinneren, raden, hopen, experimenteren, herhalen en verwerken.

Bij jonge kinderen is het opvallend dat ze vaak voor dezelfde rol kiezen. Bijvoorbeeld, als ze zich graag verkleden als cowboy, zullen ze dit personage herhaaldelijk kiezen. Dit is begrijpelijk, omdat aangeleerde vaardigheden eerst moeten worden geoefend, en kinderen doen dit voornamelijk door te spelen. Door consistent te zijn in hun rol, verloopt het oefenproces soepeler.

Rollenspel biedt tevens een veilige manier voor kinderen om sociale interactie te oefenen. Op dat moment is een kind niet werkelijk de baas of boos op iemand; het past simpelweg bij de rol die het op dat moment aanneemt. Zo kunnen kinderen op een veilige manier hun eigen identiteit ontwikkelen en ontdekken hoe die kan verschillen van anderen. (Wouda, 2018)

Bij rollenspel ervaart een kind hoe het is om zich in een bepaalde situatie te gedragen. Kinderen leren hierdoor situaties en het gedrag van mensen kennen. Ook leren ze voelen hoe het is om iemand te zijn en om dingen te doen. (spelvormen, 2023)

Wat zijn presentatievormen?

Is vertellen over hun opdracht, alleen of in groepjes.

Groep 3-5: Denk samen met de kinderen na over wat ze kunnen presenteren, bijvoorbeeld over iets dat ze gemaakt hebben of over een werkstukje. Geef na de presentatieruimte voor vragen. In de nabespreking kan blijken dat andere kinderen ook wat weten over het betreffende thema of over een onderwerp dat er mee te maken heeft. Zo kan de presentatie aanleiding zijn voor andere presentaties.

Groep 6-8: Geef na de presentatieruimte voor vragen.

Besprek de verschillende onderdelen van de presentatie na. Schenk aandacht aan de informatieve waarde, de opbouw, de duidelijkheid, formulering en interactie met het publiek. Hebben andere kinderen veel geleerd van de presentatie? Zit er een rode draad in het betoog? Heeft de spreker voldoende rekening gehouden met de voorkennis van de luisteraars? Zijn er voldoende ondersteunende materialen gebruikt? Is er vlot gepresenteerd? Heeft de spreker contact met het publiek?

In de nabespreking kan blijken dat andere kinderen ook wat weten over het betreffende thema of over een onderwerp dat hiermee te maken heeft. Zo kan de presentatie aanleiding zijn voor andere presentaties. (vertellen en presenteren, 2010)

Daarnaast kunnen kinderen het natuurlijk ook verwerken in andere vormen, zoals: werkstuk, verslag, tekst, knutsel, tekening, etc.

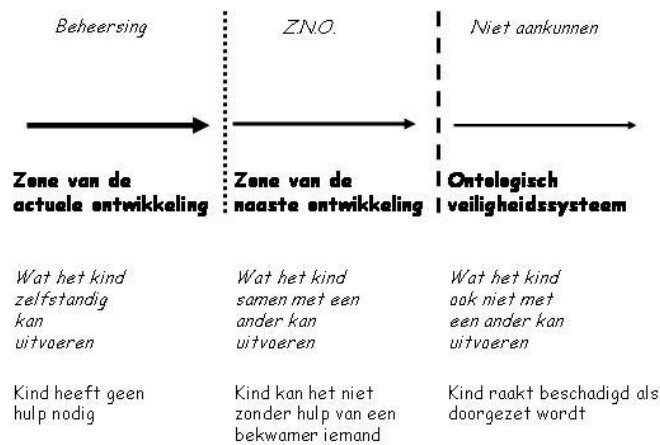
Wat zijn scaffoldingstechnieken?

Scaffolding is letterlijk vertaald steigerbouwen. In de didactiek wordt dit gebruikt om aan te geven dat leerlingen tussenstapjes nodig hebben om bepaalde taken uit te voeren. De leraar bouwt daartoe een steiger waarop leerling even kan gaan staan om een hoger doel te bereiken. Deze metafoer is ontleend aan het werk van Lev Vygotsky. Vygotsky heeft het begrip “zone van naaste ontwikkeling”. (A. Beeker, 2008)

Volgens Vygotsky wordt het niveau van functioneren van een kind zowel bepaald door de aangeboren intelligentie als ook door de mate waarin deze aangeboren mogelijkheden 'geactualiseerd' zijn. Hij stelt het niveau van ontwikkeling van een kind niet vast op kalenderleeftijd of aan de hand van proeven van bekwaamheid. Hij wil de leerling laten reiken naar een hoger niveau, zo nodig met de hulp van de leerkracht, die in zijn theorie een belangrijke rol heeft. Vygotsky gaat ervan uit dat de leerling leert in aansluiting op wat hij al weet, maar het moet wel nieuw of uitdagend zijn om daadwerkelijk van leren te kunnen spreken.

Opvoeders kunnen de ander helpen de kloof te overbruggen tussen wat hij op een bepaald moment zelf kan en waar hij, weliswaar met hulp, toe in staat is. Tegen deze achtergrond introduceert Vygotsky de term ‘zone van de naaste ontwikkeling’. Deze zone heeft betrekking op de potentiële leermogelijkheden van een individu. Wat een kind alleen kan, is het huidige ontwikkelingsniveau en wat het kan met hulp van een ander is zijn potentiële ontwikkelingsniveau. Twee kinderen kunnen hetzelfde ‘huidige’ ontwikkelingsniveau hebben, maar met de juiste hulp kan het ene kind mogelijk veel meer opdrachten voltooien dan het andere kind. Testmethodes zouden daarmee rekening kunnen houden door zowel het huidige als het potentiële ontwikkelingsniveau te onderzoeken. (Blijswijk, 2018)

Vygotsky's Zone van de naaste ontwikkeling Z.N.O.

@SHBCO/EdD

(Eyen)

Omdat scaffolding vertrekt vanuit wat een leerling talig gezien kan en weet, is dit een goede tool om in te zetten bij tweedetaalverwerving (NT2). Hierbij leren leerlingen met een andere moedertaal het Nederlands. Deze vorm van taalondersteuning moet je langere tijd aanbieden, in opeenvolgende activiteiten, net zolang tot de leerling talige autonomie bereikt en geen steigers meer nodig heeft. (Scaffolding daagt leerlingen uit tot zelfstandig leren, 2022)

Wat is interactionele feedback?

Interactionale benadering is: Benadering van taalverwerving waarbij ervan wordt uitgegaan dat het taalaanbod van en de interactie met moedertaalsprekers een grote rol spelen. (interactionele benadering, 2024)

Feedback is terugkoppeling aan iemand over het effect van zijn of haar gedrag of prestaties. Dit is waardevol om te ontvangen als je jezelf of je product wilt verbeteren. Feedback kun je positief of opbouwend formuleren. Positieve feedback helpt om bestaand gedrag te bekrachtigen of te bestendigen, opbouwende feedback helpt om gedrag te veranderen. (Vogelzang, 2024)

Ontworpen lessen

Les 1- Engels leren door muziek. (Taal als doel, muziek als middel)

Lesbeschrijvingsformulier

Stageschool: x	Student: Roy Lijkelema	Moduleperiode: x
Mentor: x	Groep: Boven Bouw	Aantal kinderen: x
Korte omschrijving van de activiteit: Engelse liedjes vertalen	Ontwikkelingsgebied/Vakgebied: Engels en Muziek (je kan de les uitbreiden door de bevindingen ook uit te beelden met drama)	Datum: x

Betekenenissen	Beginsituatie	Doel en activiteit(en)
<i>De aan te bieden activiteiten hebben naar mijn idee de volgende betekenis voor kinderen.</i>	<i>Beschrijf zo nauwkeurig mogelijk wat de kinderen al weten en kunnen. Leg hierbij de relatie met het doel van de activiteit. Raadpleeg je mentor.</i>	<i>Geef concreet aan wat de kinderen aan het eind van de activiteit beheersen</i> <i>Formuleer het doel SMART</i>
Betekenis: Alle kinderen luisteren wel eens naar Engelse muziek. Bij deze les gaan we liedjes Engelse liedjes luisteren en de tekst hierbij vertalen. Zo leren we creatief Engelse woorden. We behandelen digitale vaardigheden door op internet te zoeken naar betekenissen. Ook leren we hoe een woordenboek werkt.		
Beginsituatie: Beginsituatie is nog onbekend. Dit is geschreven voor toolbox lessen, waarbij ik later deze les kan uitvoeren.		
Doel: Leerlingen kunnen luisteren naar Engelse liedjes en de tekst begrijpen. Leerlingen kunnen enkele Engelse woorden en uitdrukkingen uit de liedjes identificeren en begrijpen. Leerlingen kunnen de betekenis van de liedtekst bespreken en interpreteren.		

Persoonlijk leerdoel:
Eigen leerdoel niet vastgesteld. Dit is geschreven voor toolbox lessen, waarbij ik later deze les kan uitvoeren.
Gebruikte bronnen: (boeken, naslagwerken, methoden)
(Mulligen, sd)

Ontwerp			
Tijd	Ontwerp van de activiteit	Didactische werkvormen en leerling-activiteiten	Organisatie en middelen
	Inleiding: Ik heb van tevoren de kinderen gevraagd om liedjes op te schrijven die ze vaak luisteren, omdat ze deze leuk vinden klinken. Hierbij zitten verschillende Engelse liedjes. Ik bespreek met de kinderen wat we vandaag gaan doen. We gaan Engelse liedjes vertalen naar het Nederlands. We gaan vandaag in groepjes werken! De verdeling heb ik van tevoren al gemaakt, jullie mogen nu bij elkaar gaan zitten. (Groepjes zijn heteroogeen ingedeeld op niveau van Engels) Ik heb een lijstje met Engelse liedjes die sommige van jullie wel eens luisteren. We gaan er nu eerst een van luisteren. Je mag meezingen als je wilt. Bijv. hall of fame Jullie krijgen nu per groepje een leeg a4. Wijs 1 in je groep aan die de antwoorden opschrijft. Jullie mogen opschrijven wat voor gevoel je krijgt bij het liedje en wat je denkt waarover het liedje gaat. Ook krijg je een a4 met de songtekst uitgeprint. Herken je al woordjes mag je dit noteren/onderstrepen. Ondertussen speelt het liedje nog 2x af daarna gaan we het beschrijven.		Youtube groepsindeling Leeg a4 Songteksten uitgeprint Digibord om woorden te bespreken

	Daarna bespreken we wat we genoteerd hebben. En bespreken we klassikaal de woorden die we genoteerd hebben. Deze schrijven we op het bord met de vertaling. En wat betekenen deze woorden dan in het Nederlands? We luisteren het liedje nog een en vertalen de tekst klassikaal en verbinden daar een emotie aan. En uiteindelijk lezen we de tekst in het Nederlands en weten we wat ze bedoelen met het liedje.		
	Kern: Nu krijgt elk groepje een eigen Engels popnummer. Jullie mogen die op de tablet/laptop opzoeken. De bedoeling is dat jullie op een schoon a4 papier eerst weer gaan noteren welke woorden je al kent en denkt waar het over gaat. Daarna mogen jullie de songtekst opzoeken op het internet. En deze vertalen, woorden die je niet kent zoek je op in het woordenboek. Schrijf deze woorden op, zodat we met de klas deze kunnen bespreken. Uiteindelijk kunnen jullie kijken of de eerste interpretatie overeenkomt met de vertaling. Veranderd dit ook hoe je naar het liedje luistert? Dit mogen jullie dan als groepje voor de klas komen vertellen. Hoe je dit gaat doen mag je samen in het groepje bedenken. Bespreek duidelijk wie wat doet. Tip schrijf dit op zodat iedereen zich aan de afspraak houdt. Voorbeeld van de presentatie: Je laat iedereen het lied luisteren > je bespreekt waarover jullie dachten dat het lied zou gaan > je leest een gedeelte uit de vertaalde tekst voor > en geeft aan of het overeen komt met je verwachting. (Mocht er tijd zijn kan je dit ook nog combineren met drama – het uitbeelden van de songtekst)		Youtube groepsindeling Leeg a4 Songteksten uitgeprint Digibord om woorden te bespreken Ipad of woordenboek Powerpoint om te presenteren?

	De kinderen mogen op de presentatie feedback geven. (Positief) Voorbeeld: Is de vertaling duidelijk genoeg en begrijp jij nu ook wat er bedoeld wordt met de liedtekst? Wat vond je goed aan de presentatie? Hoe wisten jullie dat?		
	Afsluiting: Ik geef een groot applaus voor alle presentaties. Ik benoem wat me opviel betreffende samenwerking, maar ook de moeilijke woorden die zijn genoteerd en dat liedjes misschien wel heel anders bedoelt zijn dan dat we denken dat ze bedoeld worden. Omdat we niet precies weten wat er in een andere taal wordt gezongen. Ik vraag de kinderen wat ze vonden van de les. En of ze nog een paar woorden konden noemen die ze geleerd hebben?		

Les 2 – Rollenspel Frysk – drama doel (taal als hulpmiddel)

Lesbeschrijvingsformulier

Stageschool: x	Student: Roy Lijkelema	Moduleperiode: x
Mentor: x	Groep: midden/bovenbouw	Aantal kinderen: x
Korte omschrijving van de activiteit: Het lezen en begrijpen van Friese woorden en uitbeelden met drama	Ontwikkelingsgebied/Vakgebied: Frysk en Drama	Datum: x

Betekenenissen	Beginsituatie	Doel en activiteit(en)
<i>De aan te bieden activiteiten hebben naar mijn idee de volgende betekenis voor kinderen.</i>	<i>Beschrijf zo nauwkeurig mogelijk wat de kinderen al weten en kunnen. Leg hierbij de relatie met het doel van de activiteit. Raadpleeg je mentor.</i>	<i>Geef concreet aan wat de kinderen aan het eind van de activiteit beheersen Formuleer het doel SMART</i>
Betekenis: Een les drama gecombineerd met Fries verwijst naar een onderwijsbenadering waarin dramatische expressie wordt geïntegreerd met de Friese taal en cultuur. Deze aanpak stimuleert niet alleen taalvaardigheid, maar ook de ontwikkeling van zelfvertrouwen, samenwerking en creativiteit bij de leerlingen. Het integreren van drama met de Friese taal biedt een dynamische en boeiende manier om de culturele en taalkundige aspecten van het Fries te verkennen.		
Beginsituatie: Beginsituatie is nog onbekend. Dit is geschreven voor toolbox lessen, waarbij ik later deze les kan uitvoeren.		
Doel: - De kinderen weten wat de woorden op de Wa Wat Wer en Hoe kaartjes betekenen. - Alle kinderen hebben een voorstelling gespeeld.		
Persoonlijk leerdoel: Eigen leerdoel niet vastgesteld. Dit is geschreven voor toolbox lessen, waarbij ik later deze les kan uitvoeren.		
Gebruikte bronnen: (boeken, naslagwerken, methoden)		

Ontwerp			
Tijd	Ontwerp van de activiteit	Didactische werkvormen en leerling-activiteiten	Organisatie en middelen
	Inleiding: Ik bespreek met de kinderen wat we vandaag gaan doen. We gaan Fryske woorden lezen, vertalen en uitbeelden. We gaan vandaag in groepjes werken! De verdeling heb ik van tevoren al gemaakt, jullie mogen nu bij elkaar gaan zitten. Ik heb kaartjes meegenomen en op de kaartjes staan Friese woorden. Ik ga deze les ook in het Fries aan jullie uitleggen. Als je het even niet begrijpt mag je de hand opsteken. Ik laat jullie 1 zien. Het eerste vakje staan wie je gaat uitbeelden, het 2^e vakje is wat je doet, het 3^e waar het gebeurt en het 4^e is hoe. Bijv. de piloot, speelt gitaar, in het weiland en is benauwd. Hoe zou je dit kunnen uitbeelden. Ik doe 1 voor, wat wel heel belangrijk is dat we bij het uitbeelden niet praten!		WA WAT WÊR HOE Fries Junior
	Kern: We hebben al groepjes gemaakt. Nu is het de bedoeling dat jullie straks samen een de kaartjes gaan uitbeelden en de andere kinderen in de klas moeten raden wat jullie uitbeelden. Er zijn 4 personen, 4 taken wat je doet en elk groepje mag van de kaarten 1 waar en 1 hoe uitzoeken. Je gaat straks eerst kijken welke woorden staan er op mijn kaartje. Ken ik alle woorden? Weet ik een woord niet vraag je het eerst aan je groepje. Weet je het dan ook niet vraag je het aan mij. Daarna ga je overleggen welke waar en welke hoe jullie gaan uitbeelden. Als dat duidelijk is ga je met elkaar bedenken hoe je dit gaat uitvoeren. Dan is het repeteren. Nu gaan we het uitbeelden!		WA WAT WÊR HOE Fries Junior

	Na het uitbeelden geven we altijd een applaus, dat hoort zo bij drama en voorstellingen. De andere kinderen mogen antwoorden wat ze gezien hebben. Je mag als groepje aangeven of het klopt. Ik stel hierbij ondersteunende vragen. Zo gaat elk groepje hun voorstelling doen.		
	Afsluiting: We geven elkaar nog eens een groot applaus! We bespreken gezamenlijk hoe we het vonden gaan. Zijn we blij met de opvoering? Of had je achteraf misschien iets anders uitgebeeld? Was het lastig om niet te praten? Hoe vond je het gaan in het groepje? Werd er goed samengewerkt etc. En wat kan er volgende keer beter? Wat vonden we leuk aan deze les? Ik heb ondertussen nog woorden genoteerd van de Friese kaartjes. We bespreken de woorden in de klas. Zodat iedereen weet wat het betekent.		Digibord voor het uitschrijven van de woorden en de betekenis

Les 3 – Wegwijzen in Engels – Engels doel (plattegrond maken is rekenen)

Lesbeschrijvingsformulier

Stageschool: x	Student: Roy Lijkelema	Moduleperiode: x
Mentor: x	Groep: midden/bovenbouw	Aantal kinderen: x
Korte omschrijving van de activiteit: Kinderen leren de wegwijzen in het Engels	Ontwikkelingsgebied/Vakgebied: Engels en plattegrond maken is rekenen	Datum: x

Betekenenissen	Beginsituatie	Doel en activiteit(en)
<i>De aan te bieden activiteiten hebben naar mijn idee de volgende betekenis voor kinderen.</i>	<i>Beschrijf zo nauwkeurig mogelijk wat de kinderen al weten en kunnen. Leg hierbij de relatie met het doel van de activiteit. Raadpleeg je mentor.</i>	<i>Geef concreet aan wat de kinderen aan het eind van de activiteit beheersen Formuleer het doel SMART</i>
Betekenis: Het kunnen vragen naar de weg in het Engels biedt kinderen praktische voordelen, vergroot hun kansen en draagt bij aan hun persoonlijke en intellectuele groei. Het stelt hen in staat om effectief te communiceren in een internationale context en zich beter voor te bereiden op de uitdagingen van de geglobaliseerde wereld waarin we leven.		
Beginsituatie: Beginsituatie is nog onbekend. Dit is geschreven voor toolbox lessen, waarbij ik later deze les kan uitvoeren.		
Doel: - De kinderen kunnen aan de hand van een gesproken tekst de route uittekenen op een kaart. - De kinderen hebben een plattegrond gemaakt en hierbij in het Engels de route uitgelegd.		
Persoonlijk leerdoel: Eigen leerdoel niet vastgesteld. Dit is geschreven voor toolbox lessen, waarbij ik later deze les kan uitvoeren.		
Gebruikte bronnen: (boeken, naslagwerken, methoden)		

Ontwerp			
Tijd	Ontwerp van de activiteit	Didactische werkvormen en leerling-activiteiten	Organisatie en middelen
	Inleiding: Wie kan mij vertellen waarom het handig is om routebeschrijvingen te kunnen maken, te verstaan en te vertellen? En waarom is het ook handig dat we dit in het Engels kunnen? (Toerisme, globalisatie, etc.) Vandaag gaan we de routes volgen in het Engels en gaan jullie ook routes maken en uitleggen in het Engels. We behandelen kort wat je bespreekt in een route, zoals vooruit, rechtsaf, linksaf, bij de 1^e rotonde, 2^e bocht etc. En bespreken daarna wie de Engelse vertaling weet? En anders schrijven we de vertaling erbij. Dit blijft op het bord staan. Jullie krijgen van mij allemaal een papier met daarop een kaart. De kaart heeft een stip en dat is ons start punt. Je pakt een pen of potlood en volgt de routebeschrijving die ik vertel in het Engels. Daarna gaan we controleren of op de juiste plek zijn uitgekomen. Ben je fout gegaan? Kan je ook herleiden waardoor dit is gebeurd?		Digibord Routebeschrijving Plattegrond
	Kern: Jullie maken nu 2-tallen, ieder krijgt 2 blaadjes 1 blaadje met een plattegrond met een start en eind punt. Het andere blaadje is alleen met een start punt. De 2 plattegronden verschillen van de kaart. De ander van het 2-tal krijgt ook 2 blaadjes maar dan juist de tegenovergestelde. Ik laat het even zien, zodat jullie weten wat ik bedoel. Nu moeten jullie op het blad met een start en eind punt een route bedenken. Deze route moet je straks kunnen uitleggen aan de ander van je tweetal, maar in het Engels! Je moet dus Engels spreken en verstaan. We beginnen met het uittekenen, daarna mag je notities maken over hoe je het gaat vertellen. Dit kan je eerst in het Nederlands doen en vertalen.		Digibord Plattegronden

	Daarna gaan we de route aan elkaar vertellen en je tekent de route die je denkt dat je moet volgen op het papier uit. Klopt het eindpunt?		
	Afsluiting: We bespreken wat we lastig vonden en bespreken deze woorden of zinnen nog eens in de klas. Heeft iemand misschien nog tips om het te onthouden? Zouden we nu op vakantie ook de weg durven te vragen of niet en wat maakt het dan dat je dat nog niet durft?		

Les 4 – Frysk verhaal – tekenen (taal als doel)

Lesbeschrijvingsformulier

Stageschool: x	Student: Roy Lijkelema	Moduleperiode: x
Mentor: x	Groep: onder/midden/boven	Aantal kinderen: x
Korte omschrijving van de activiteit: De kinderen luisteren naar een Fries verhaal en maken hierbij een tekening	Ontwikkelingsgebied/Vakgebied: Frysk en beeldende vormgeving	Datum: x

Betekenenissen	Beginsituatie	Doel en activiteit(en)
<i>De aan te bieden activiteiten hebben naar mijn idee de volgende betekenis voor kinderen.</i>	<i>Beschrijf zo nauwkeurig mogelijk wat de kinderen al weten en kunnen. Leg hierbij de relatie met het doel van de activiteit. Raadpleeg je mentor.</i>	<i>Geef concreet aan wat de kinderen aan het eind van de activiteit beheersen Formuleer het doel SMART</i>
Betekenis: Het kunnen verstaan van het Fries is niet alleen belangrijk voor praktische communicatieve doeleinden, maar het draagt ook bij aan het behoud van cultureel erfgoed, identiteitsvorming en sociale betrokkenheid in de Friese samenleving. Het vermogen om naar een verhaal te luisteren en dit om te zetten in een tekening is belangrijk omdat het de creativiteit, taalontwikkeling en begripsvaardigheden van kinderen stimuleert. Het bevordert ook expressie en visueel denken, waardoor kinderen verschillende cognitieve vaardigheden ontwikkelen.		
Beginsituatie: Beginsituatie is nog onbekend. Dit is geschreven voor toolbox lessen, waarbij ik later deze les kan uitvoeren.		
Doel: - De kinderen hebben geluisterd naar een Frysk verhaal en hebben door vertalen of begrijpen van de context uitgewerkt wat er mee wordt bedoeld. - Alle kinderen hebben een tekening op stripverhaal gemaakt.		
Persoonlijk leerdoel: Eigen leerdoel niet vastgesteld. Dit is geschreven voor toolbox lessen, waarbij ik later deze les kan uitvoeren.		

Gebruikte bronnen: (boeken, naslagwerken, methoden)

Ontwerp			
Tijd	Ontwerp van de activiteit	Didactische werkvormen en leerling-activiteiten	Organisatie en middelen
	Inleiding: Ik geef aan dat we een Frysk verhaal gaan lezen of een stuk uit een Frysk boek. Het is belangrijk dat de kinderen goed luisteren, want je moet straks een tekening of stripverhaal maken bij wat er is gebeurd in het verhaal. Als je een woord niet kent? Luister goed naar de zin, misschien wordt dan duidelijk wat er mee wordt bedoeld en anders schrijf je het even op je wisbordje.		Boek/ tekst Digibord Wisbordjes
	Kern: Ik lees het verhaal/tekst voor. Ik vraag de kinderen of er nog vragen zijn over bepaalde woorden en bespreek deze. Ook bespreek ik zelf nog woorden die ik van tevoren er al had uitgehaald en verifieer of de kinderen inderdaad weten wat hiermee bedoeld wordt. Iedereen pakt een a4 en potloden en begint met de tekening. Het is belangrijk dat je kan uitbeelden wat er in het verhaal is gebeurd. Na het tekenen mogen enkele kinderen presenteren wat er op hun tekening staat. Dit mogen ze proberen in het Frysk, maar als je dit lastig vindt mag het ook in het Nederlands. We gaan dan na of wat het kind heeft getekend en het verhaal daarbij klopt met wat er in het verhaal is bedoeld.		Boek/tekst Digibord A4 papier Kleuren
	Afsluiting: We bespreken de moeilijke woorden nogmaals. En vraag of de kinderen dit soort lessen leuk vinden.		

Les 5 – Het maken van een reisfolder – Nederlands doel (Aardrijkskundeles)

Lesbeschrijvingsformulier

Stageschool: x	Student: Roy Lijkelema	Moduleperiode: x
Mentor: x	Groep: bovenbouw	Aantal kinderen: x
Korte omschrijving van de activiteit: Kinderen kunnen informatie over een bepaald land verzamelen/samenvatten en verwerken in een reisfolder.	Ontwikkelingsgebied/Vakgebied: Nederlands en Aardrijkskunde	Datum: x

Betekenenissen	Beginsituatie	Doel en activiteit(en)
<i>De aan te bieden activiteiten hebben naar mijn idee de volgende betekenis voor kinderen.</i>	<i>Beschrijf zo nauwkeurig mogelijk wat de kinderen al weten en kunnen. Leg hierbij de relatie met het doel van de activiteit. Raadpleeg je mentor.</i>	<i>Geef concreet aan wat de kinderen aan het eind van de activiteit beheersen Formuleer het doel SMART</i>
Betekenis: Nederlandse taalvaardigheid en schrijfvaardigheid van kinderen te bevorderen door middel van het creëren van een reisfolder over een bepaald land bijv. China of Frankrijk. Tegelijkertijd krijgen ze de kans om meer te leren over de culturele en geografische aspecten van dit fascinerende land.		
Beginsituatie: Beginsituatie is nog onbekend. Dit is geschreven voor toolbox lessen, waarbij ik later deze les kan uitvoeren.		
Doel: - Leerlingen kunnen informatie verzamelen door gebruik te maken van boeken, folders en internet. - De kinderen hebben een reisfolder gemaakt.		
Persoonlijk leerdoel: Eigen leerdoel niet vastgesteld. Dit is geschreven voor toolbox lessen, waarbij ik later deze les kan uitvoeren.		
Gebruikte bronnen: (boeken, naslagwerken, methoden)		

Ontwerp			
Tijd	Ontwerp van de activiteit	Didactische werkvormen en leerling-activiteiten	Organisatie en middelen
	Inleiding: Ik pak mijn reiskoffer en pak hieruit meerdere folders die ik heb opgehaald bij het reisbureau! We bespreken wat er in de folders staat. De tekst, plaatjes, adviezen. Ik geef aan dat ik groepjes heb gemaakt en dat de groepjes bij elkaar mogen gaan zitten. Daarna ga ik de opdracht uitleggen. Elk groepje krijgt de taak om een reisfolder te maken. Hoe je dit maakt in PowerPoint of een word bestand of andere leuke manier die aantrekkelijk is mag je overleggen met je groepje.		Koffer en reisbrochures Digibord
	Kern: Elk groepje krijgt een land aangewezen. Je gaat eerst de taken verdelen in het groepje. Ik loop langs om te kijken of de verdeling duidelijk is voor iedereen. Je gaat daarna opzoek naar informatie over het land. Wat wil je beschrijven? Wat is leuk en zoek er mooie plaatjes bij. Daarna schrijf je de tekst zoals deze ook in reisbrochures staat. Pak daarom als voorbeeld een reisbrochure uit de koffer. Dan heb je een goed voorbeeld. Als je het samenvoegt moet je even na gaan of je juiste informatie hebt vermeld, het in goed lopende zinnen hebt gezet en of je met deze informatie iemand hebt overtuigd om op vakantie te gaan naar dit land.		Reisbrochures Briefjes met landen erop Stappenplan Computer of tablets
	Afsluiting: We bespreken wat we vonden van de les. Waar we tegen aan liepen en wat we hebben geleerd. We bespreken ook een paar reisbrochures die zijn gemaakt. Deze gaan we niet presenteren. Maar de rest van de kinderen kan wel feedback geven of ze de informatie snappen en of het aantrekkelijk is? Wil je naar dit land toe. Misschien past het land wel niet bij je,		Digibord

	het is natuurlijk ook smaak hoe je de vakantie inricht. Kan je dit ook onderbouwen? Einde les.		
--	--	--	--

Les 6 – koken – Engelse instructie (taal als middel)

Lesbeschrijvingsformulier

Stageschool: x	Student: Roy Lijkelema	Moduleperiode: x
Mentor: x	Groep: midden/bovenbouw	Aantal kinderen: x
Korte omschrijving van de activiteit: We gaan pannenkoeken bakken aan de hand van een Engels recept	Ontwikkelingsgebied/Vakgebied: Engels, koken, rekenen en Nederlands	Datum: x

Betekenenissen	Beginsituatie	Doel en activiteit(en)
<i>De aan te bieden activiteiten hebben naar mijn idee de volgende betekenis voor kinderen.</i>	<i>Beschrijf zo nauwkeurig mogelijk wat de kinderen al weten en kunnen. Leg hierbij de relatie met het doel van de activiteit. Raadpleeg je mentor.</i>	<i>Geef concreet aan wat de kinderen aan het eind van de activiteit beheersen Formuleer het doel SMART</i>
Betekenis: Niet alle recepten zijn Nederlands. Het kan zijn dat je dit dan zelf nog moet vertalen.		
Beginsituatie: Beginsituatie is nog onbekend. Dit is geschreven voor toolbox lessen, waarbij ik later deze les kan uitvoeren.		
Doel: - De kinderen luisteren naar een Engels recept en vertalen deze. - Alle kinderen hebben een pannenkoek gebakken en gegeten.		
Persoonlijk leerdoel: Eigen leerdoel niet vastgesteld. Dit is geschreven voor toolbox lessen, waarbij ik later deze les kan uitvoeren.		
Gebruikte bronnen: (boeken, naslagwerken, methoden)		

Ontwerp

Tijd	Ontwerp van de activiteit	Didactische werkvormen en leerling-activiteiten	Organisatie en middelen
	Inleiding: We gaan vandaag pannenkoeken bakken! Alleen we moeten eerst het recept vertalen en her berekenen. We bespreken hoe je pannenkoeken maakt en wat voor benodigdheden hier meestal voor nodig zijn?		
	Kern: Alle kinderen krijgen een a4 papier. Ik geef aan dat ik een Engels recept ga voorlezen. Hiervan maak je notities in het Engels over Nederlands. Ik lees het recept voor in het Engels en benoem hierin voor hoeveel pannenkoeken het is. Wat de benodigdheden zijn en welke stappen uitgevoerd moeten worden. Daarna maken we kleine groepjes je bespreekt met elkaar wat je hebt opgeschreven en vult elkaar aan. Je bepraat ook wat je allemaal nodig hebt voor de pannenkoeken. Ik geef aan dat het recept wat ik heb benoemd voor bijv. 12 pannenkoeken was. We gaan per groepje 6 pannenkoeken maken. Het recept dat jullie gaan schrijven moet dus ook afgesteld zijn op 6 pannenkoeken en niet 12. De groepjes schrijven een recept in het Nederlands. We bespreken de uitkomst klassikaal en bekijken wat de juiste hoeveelheden zouden moeten zijn en wat de stappen zijn. Daarna gaan we per groepje de pannenkoeken bakken.		A4 papier Bak benodigdheden Recept
	Afsluiting: We eten de pannenkoeken op en de bevindingen die we hebben gedaan. We geven elkaar ook complimenten. En bespreken wat we nu hebben geleerd. Wat hebben we allemaal behandeld?		

Uitgevoerde praktijkvoorbeelden

Eigenlijk is bijna elke les die je geeft al een CLIL les. Vaak haal je het al aan “weten jullie wat dit woord betekent?”. Het aanleren van nieuwe woorden zorgt voor het vergroten van de woordenschat en is daarbij een taaldoel op zich.

Daarnaast geef ik kinderen altijd de ruimte om te antwoorden in hun thuistaal. Ik weet hoe belangrijk het kan zijn om je te kunnen uiten in een taal die het dichtste bij je staat. Hierbij zorgen we altijd dat we het terugkoppelen naar de voertaal van de les. Tot nu toe heb ik alleen nog maar lesgegeven aan kinderen met een thuistaal Frysk of Nederlands. Ook bij andere talen wil ik deze vrijheid blijven bieden. Door de kinderen aan te bieden samen de taal te gaan vertalen. Niet alleen leren de kinderen hiervan, maar ik zelf ook. Win/win en wederom een taaldoel in een les.

Tot nu toe heb ik stagegelopen in de groepen 1/2/3, om dan al in te gaan op complete Engelse teksten vind ik vrij heftig. Ook merk ik een verschil in het niveau van de kinderen per school. Zo hadden de kinderen op CBS Nijdjip al wel in groep 1 en 2 Frysk en Engels, maar is dit proces minder terug te merken op CBS de Reinboge. Dit is natuurlijk ook een keuze van de school.

Op CBS Nijdjip hebben we veel gezongen in het Frysk en Engels aan de hand van 123zing. Hier besproken we de van tevoren wat de woorden in de liedjes betekenden. Zoals: fruit, dieren, kleuren en familie of vrienden. De les ging dan vooral om het zingen en niet zo zeer om het taal doel.

Een ander voorbeeld van Nijdjip was de drama les. We hebben in de klas foto's/plaatjes bekeken van dieren. We hebben besproken hoe je de dieren noemt en welke geluiden hierbij horen. Toen zijn we naar buiten gegaan en hebben we een kring gemaakt. Kinderen mochten hier een dier uitbeelden. Zonder geluid te maken en de rest mocht raden welk dier het was. De dieren benoemen was het taal doel, het uitbeelden het drama doel.

Nog een voorbeeld was het ontwerpen van een eigen bloem, deze hebben we getekend. Maar je moest kunnen benoemen hoe een bloem is gebouwd. Steel/ blad/ bloem / bol /wortels etc. taaldoel was de woordenschat en beeldend was het tekenen.

De geschiedenisles was kennis maken met alle vervoersmiddelen die gebruikt zijn. Het geschiedenisdoel was gekoppeld aan het thema vervoer. De kinderen maakten kennis met allemaal soorten vervoer. Het taaldoel was wederom woordenschat van hoe de vervoersmiddelen genoemd werden.

Op de reinboge houden we ons heel erg aan de structuur en methodes. Hierdoor is het lastig om andere lessen uit te voeren. Dit heeft ook te maken met de samenstelling en grote van de klas. Mogelijkheden die ik heb gehad voor CLIL heb ik vooral gericht op het Frysk. Dit ook omdat we voor ons t&l project Fryske lessen moesten ontwerpen.

Bij een les heb ik Friese woorden opgelezen en samen met de kinderen vertaald. Ze hebben de Friese woorden geschreven en erbij getekend wat het was.

Een andere les die ik heb gegeven is het voorlezen van een Fries verhaal op Piet van Sinterklaas en wat ze in Spanje doen. Ze hebben dan ook een vrije Pieten dag. Elke keer wordt er wat anders georganiseerd. In het verhaal heb ik meerdere voorbeelden genoemd van activiteiten. Daarna mochten de kinderen een tekening maken over een activiteit die de Pieten op een vrije dag zouden kunnen uitvoeren. Daarna hebben ze aan mij in het Fries verteld wat ze hebben getekend.

Daarnaast lees ik elke week godsdienstige verhalen voor. Met normen en waarden die we bespreken. Meestal maken we hier ook een opdracht bij. Bijvoorbeeld het maken van een woorden web. We

bespreken dus niet alleen hoe we denken over god of het verhaal. Wat wij belangrijk vinden, maar ook nieuwe woorden die we nog niet kenden. Of we hertalen deze woorden.

Feedback en reflectie

Vooral het bewust worden van waar je overal taal in aanbiedt is een eyeopener voor mij. Eigenlijk komt het erop neer dat je altijd, bij elke les taal gebruikt. Hier sta je niet bij stil, omdat het bijna logisch is. Je gebruikte woorden of beelden om iets uit te leggen. Maar wat het betekent wordt beantwoord door taal.

Ik probeer zoveel mogelijk te sparren met mede studenten over wat een goede les is. Daarbij komen de tips en tricks van de mentoren, voorbeelden uit colleges en methodes die je krijgt te zien. Vooral door het sparren met mede studenten kom ik tot nieuwe inzichten. Hoe zorgen zij voor scaffolding of hoe reflecteren zij met kinderen.

Vooral met Jelmer Sikma bespreek ik vaak de lessen die we uitvoeren op stage. We vullen elkaar vaak goed aan. We wijzen elkaar waar we om moeten denken. Jelmer geeft vaak aan waar ik misschien net iets te veel verwacht bij het niveau van mijn stageklas. Dit omdat hij al wat ervaring heeft in het onderwijs en ik niet. Ik merk dat ik steeds meer inzicht krijg over ontwikkelingslijnen en leerlijnen. Waardoor ik pedagogisch en didactische zelf betere keuzes kan maken in wat passend is bij mijn stageklas. Niet alleen door het sparren met Jelmer, maar ook de feedback vanuit stage en onderzoek naar theorie.

Vanuit de Reinboge wordt er positief op de lessen met Fries gereageerd. Waar ik bij het lesgeven nog wel op moet letten volgens mijn mentor is welke taal ik met de kinderen blijf spreken. Kies hierin Fries of Nederlands. Ik heb hier ook op gereageerd dat ik de opmerking begrijp en als het doel inderdaad de Friese taal is, dat ik beter Fries kan blijven praten. Maar ik wist ook dat niet alle kinderen Fries kunnen verstaan en hiervoor wel een brug wilde maken. Zodat ze de les wel mee kunnen doen.

Vanuit Nijdjip was er vooral lof voor de manier van praten met de kinderen en het open staan voor de thuistalen en het laten praten in deze talen. Daarnaast mooi hoe ik vooral de woordenschat bewust probeer uit te breiden aan de hand van andere vakken. Muziek stond in deze klas centraal, door de andere talen te gebruiken en op latere momenten terug te komen; hielp de kinderen in het ontwikkelen van hun talen.

Voor mij is het belangrijk om kennis op te blijven doen en vooral te oefenen met les geven. Hoe pas je evaluatie, reflectie, scaffolding, presentaties, etc. goed toe en hoe blijf je hierbij variëren? Zodat kinderen blijven leren. Dit is een doel waar je altijd aan blijft werken, maar ik bewust van moet blijven.

Bibliografie

- A. Beeker, J. C. (2008, september). *scaffolding*. Opgehaald van Slo: <https://slo.nl/publish/pages/3046/scaffolding.pdf>
- Blijswijk, R. v. (2018, januari 5). *Lev Vygotsky en de zone van naaste ontwikkeling: 'Door samen te werken en in gesprek te zijn, zijn mensen in staat tot dingen te komen die nieuw zijn'*. Opgehaald van nivoz: <https://nivoz.nl/nl/lev-vygotsky-en-de-zone-van-naaste-ontwikkeling-door-samen-te-werken-en-in-gesprek-te-zijn-zijn-mensen-in-staat-tot-dingen-te-komen-die-nieuw-zijn>
- Componenten van W&T - Onderzoeken en ontwerpen*. (2023, november 13). Opgehaald van SLO: <https://www.slo.nl/thema/meer/wetenschap/componenten/onderzoeken/>
- Coöperatief leren*. (2024). Opgehaald van Tjasker: <https://tjasker.asg.nl/co%C3%B6peratieve-werkvormen>
- Coöperatief leren: leren van en met elkaar*. (2021, juni 25). Opgehaald van leraar24: <https://www.leraar24.nl/50635/cooperatief-leren-leren-van-en-met-elkaar/>
- Custers, J. C. (2017, april). *Uitdagend leren in de 21e eeuw. (tijdschriftartikel)*. Opgehaald van leertijd: <https://www.leertijd.nl/2017/06/uitdagend-leren-in-de-21e-eeuw-het.html>
- Eyen, C. V. (sd). *Zone van de naaste ontwikkeling*. Opgehaald van bakokernbegrippen: <https://bakokernbegrippen.ucll.be/tiki-index.php?page=Zone-van-de-naaste-ontwikkeling>
- Herder, A. (2023, juli 25). *Genredidactiek*. Opgehaald van SLO: <https://www.slo.nl/thema/vakspecifieke-thema/nederlands/genredidactiek/#:~:text=Genredidactiek%20staat%20voor%20een%20onderwijsaanpak,en%20conceptuele%20werking%20van%20teksten.>
- interactionele benadering*. (2024). Opgehaald van encyclo: https://www.encyclo.nl/begrip/interactionele_benadering
- Kerpel, A. (2023, januari 31). *ontdekkend leren*. Opgehaald van wij-leren: <https://wij-leren.nl/ontdekkend-leren-artikel.php>
- Mulligen, L. v. (sd). *hall of fame*. Opgehaald van spelenmetengels: <https://spelenmetengels.nl/hall-of-fame/>
- onderzoekend en ontdekkend leren*. (2024). Opgehaald van de maten Oldenzaal: <https://www.dematenoldenzaal.nl/ons-onderwijs/onderzoekend-en-ontdekkend-leren-2/>
- Scaffolding daagt leerlingen uit tot zelfstandig leren*. (2022, juli 1). Opgehaald van leraar24: <https://www.leraar24.nl/69986/scaffolding-daagt-leerlingen-uit-tot-zelfstandig-leren/>
- Sercu, L. S. (2011, april). *Definitie van CLIL*. Opgehaald van data-onderwijs.vlaanderen: <https://data-onderwijs.vlaanderen.be/documenten/bestand.ashx?nr=6266>
- spelvormen*. (2023, november 28). Opgehaald van wij-leren: <https://wij-leren.nl/spelvormen.php>
- vertellen en presenteren*. (2010). Opgehaald van leerlijntaal: <https://www.leerlijntaal.nl/page/325/vertellen-en-presenteren.html>
- Vogelzang, F. (2024). *feedback definitie*. Opgehaald van icm: <https://www.icm.nl/extra/feedback-definitie/>

WA WAT WÊR HOE Fries Junior. (2024). Opgehaald van opzijnplek: <https://www.opzijnplek.nl/wa-wat-wer-hoe-fries-junior.html>

Wouda, J. (2018, oktober 5). *Rollenspel helpt kinderen hun eigen identiteit te ontdekken*. Opgehaald van heutink voor thuis: <https://www.heutinkvoorthuis.nl/nl/rollenspel-helpt-kinderen-hun-eigen-identiteit-te-ontdekken/news/286/>